

کاملاً ورزشی است و «روشنایی‌های شهر» نیز سکانس‌هایی به یادماندنی از این رشتهدار.

ماندگارترین اثر

در سال ۱۹۸۱ فیلمی ۱۲۴ دقیقه‌ای به نام «ارابه‌های آتش» اکران شد که برای ساخت آن، سه میلیون پوند (۱۳/۲۰۰/۰۰۰ تومان) هزینه شده بود. در این فیلم که توسط هیو هودسون ساخته شده بود، حتی یک بازیگر شناخته شده بازی نمی‌کرد، اما موضوع آن چنان جذاب بود که فیلم در حدود ۵۹ میلیون دلار (۱۵۳/۴۰۰/۰۰۰ تومان) فروش کرد و موفق به گرفتن جایزه اسکار شد. ماجراهی فیلم مربوط به تلاش‌های هارولد آبراهمز و اریک لیدل برای قهرمانی در دوی صد متر المپیک پاریس (۱۹۲۴) و کسب عنوان

وقتی دنیای توپ و سینما یکی می‌شود

ورزش روی پرده

تقریباً همه ما از سینما و دیدن فیلم خوشمان می‌آید. تقریباً همه ما نیز دوست‌دار ورزش هستیم و به همین دلیل شاید وقتی فیلمی با موضوع ورزش مورد علاقه خود را از تلویزیون ببینیم، جذب آن شویم. اما آیا تا به حال به این موضوع فکر کرده‌اید که نخستین فیلم‌های ورزشی در چه ایامی ساخته شده‌اند؟ شاید هم دوست داشته باشید بهترین فیلم‌های ورزشی را تهیه کنید. به این منظور چه فیلم‌هایی را باید جستجو کنید؟

بزرگانی چون باستر کیتون، چارلی چاپلین و هارولد لوید دورانی طلای را در کمدی کلاسیک شکل دادند و هر سه آن‌ها در فیلم‌های خود، توجه فراوانی به موضوع ورزش کردند تا برای اولین‌بار، فیلم‌های داستانی درباره ورزش شکل گیرند. اولین فیلم از این‌گونه فیلم‌ها در سال ۱۹۲۵ با عنوان «دانشجوی جدید الورود» با بازی هارولد لوید ساخته شد؛ فیلمی ۷۶ دقیقه‌ای با اتفاقاتی جالب و کمیک از مسابقه فوتبال آمریکایی. این فیلم به قدری مورد توجه قرار گرفت که ۲/۶ میلیون دلار (۶/۷۶۰/۰۰۰ تومان) فروش کرد.

کیتون؛ ورزشی‌ترین بازیگر تاریخ

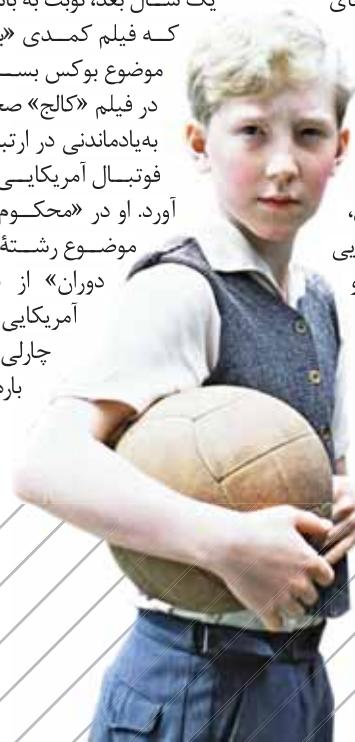
یک سال بعد، نوبت به باستر کیتون رسید که فیلم کمدی «باتلر مبارز» را با موضوع بوکس بسازد. کیتون بعدها در فیلم «کالج» صحنه‌هایی شاد و به یادماندنی در ارتباط با دو و میدانی، فوتبال آمریکایی و قایق‌رانی پدید آورد. او در «محکوم شماره ۱۳» از موضوع رشته گلف و در «سسه دوران» از سوژه فوتبال آمریکایی استفاده کرد.

چارلی چاپلین هم بازها و بارها از موضوع سکیت و مشتزنی استفاده کرد.

فیلم «قهرمان»

قدیمی‌ترین فیلم‌های ورزشی، مستندهای بوکس بوده‌اند

در اواخر قرن ۱۹، رقابت‌های مشتزنی از جمله محبوب‌ترین مسابقات بودند و طبیعی بود که به محض اختراع سینما و ساخته شدن دوربین‌های فیلم‌برداری، بسیاری تصمیم بگیرند که از رقابت‌های بوکس فیلم بگیرند. به این ترتیب در ۱۴ زوئن ۱۸۹۴ برای نخستین‌بار، دوربین‌های فیلم‌برداری به سالن‌های بوکس آمدند. اما قدیمی‌ترین فیلم مستند ورزشی که در دسترس است، مربوط به ۱۷ نوامبر ۱۸۹۴ است؛ فیلمی گلچین شده و شش دقیقه‌ای از راندهای اول تا ششم مسابقه مشتزنی جیمز کورت، اسطوره مشتزنی و پیتر کورتی. پس از آن هم فیلم‌برداری از رقابت‌های سنگین‌وزن مشتزنی به یک عادت تبدیل شد.

سینمای ورزشی، مدیون

هنرمندان کمدی کلاسیک تا قبل از دهه ۱۹۳۰ میلادی، بسیاری از فیلم‌های سینمایی بدون کلام (صامت) بودند و کمدی‌های آن روزگار نیز از این قاعده مستثنای نبودند. به همین دلیل، اکثر هنرمندان کمدی کلاسیک ناچار بودند که به بهترین شکل از توانایی‌های جسمی خود استفاده کنند.

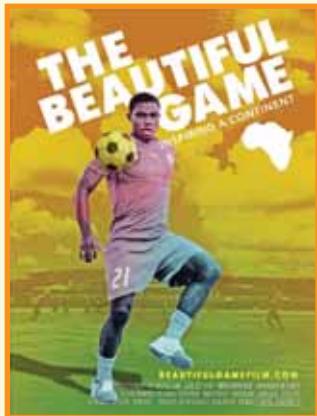
«معجزه برون»

فیلم‌های مستند

تا قبل از جنگ جهانی دوم، خبری از فیلم‌های مستند درباره مسابقات جام جهانی نبود. اما پس از جنگ جهانی و با پیشرفت فناوری، برای اولین بار در سال ۱۹۵۴ مستندی درباره مسابقات جام جهانی ساخته شد که علاوه بر خلاصه‌ای از بازی‌ها، ماجراهای پسری به نام **مارکو** را به تصویر می‌کشید. مارکو برای رسیدن به محل ورزشگاه فینال بازی‌ها، دشواری‌های سفر را به جان می‌خرد و شهرهای بسیاری را طی می‌کند تا به «برن» برسد. پس از آن نیز ساخت این گونه مستندها ادامه پیدا کرد.

از سال ۱۹۶۶ م/۱۳۴۵ ه.ش این فیلم‌ها در سینماهای ایران نیز به نمایش درآمدند. اولین فیلم با نام «گل»، مربوط به جام جهانی ۱۹۶۶ و آخرین فیلم با نام «جام جهانی ۱۹۷۴» در سینماهای ایران نمایش داده شد.

در حال حاضر نیز علاوه بر فیلم‌های مستند جام جهانی، مستندهای فراوانی درباره ستارگان توب‌گرد ساخته می‌شود. اما معروفترین مستند مربوط به فوتبال که زیرنظر «فیفا» ساخته شد، «فوتبال؛ بازی زیبا» بود که با موضوعاتی چون فوتبال در قاره‌ها، خشونت در فوتبال و... آمده شد.

بینیید، و هم المپیک ۹۰ سال قبل را به صورت بازسازی شده.

ماندگارترین آثار مربوط به فوتبال حتماً فیلم «فرار به سوی پیروزی» را دیده‌اید؛ فیلمی ساخته شده در ۱۹۸۱ با بازی سیلووستر استالونه و با حضور فوتبالیست‌های مشهوری چون پله، اسوالدو آردیلز، بابی مور، پل فان هیمسرت... هر چند ماجراهای رخ داده در فیلم و دیدار تیم ملی آلمان هیتلری با اسرای حاضر در زندان‌های آلمان در جنگ جهانی، در عالم واقعیت رخ نداده است، اما حضور بزرگان فوتبال جهان در این فیلم، سبب شهرت آن فیلم شد. از قضا موقوف ترین فیلم مرتبط با فوتبال نیز به همان دوران باز می‌گردد: «عجذۀ برن».

آلمنی‌ها در سال ۲۰۰۳ فیلمی ساختند که داستان تیم ملی کشورشان در جام جهانی ۱۹۵۴ را بیان می‌کرد؛ تیمی که برای اولین بار بعداز جنگ جهانی دوم در جام جهانی حضور می‌یافت. در همان ایام، آخرین اسرای آلمانی از زندان‌های متفقین آزاد می‌شدند و به کشور خود باز می‌گشتند. این اسرا در بازگشت به آلمان، با جامعه‌ای متفاوت نسبت به دوران قبل از جنگ روبرو می‌شوند و حتی در خانواده‌های نیز به مشکلاتی بزرگ بر می‌خورند. داستان فیلم، رابطه‌یکی از این اسرا با فرزند خود نشان می‌دهد. در همان حال آلمان‌ها در جام جهانی، در مرحله گروهی از مجارستان شکست می‌خورند... فیلم با تکنیک‌های ویژه چنان جام جهانی ۱۹۵۴ را دقیق به تصویر کشیده است که می‌توانید با دیدن این فیلم، جام جهانی ۱۹۵۴ را عملأ به صورت رنگی ببینید! فیلم «بونایتد» هم که در سال ۲۰۱۱ ساخته شد، داستان اوج گیری باشگاه منچستر یونایتد را در دهه ۱۹۵۰ به تصویر می‌کشد؛ اوج گیری پسرانی که بسیاری از آنان در حادثه هواپیمای منچستر یونایتد در فروندگاه مونیخ در سال ۱۹۵۸ جان باختند.

دیگر فیلم‌ها

برخی آثار ماندگار با موضوع ورزش: افسانه بگروننس (گلف)، نادیا (زمین‌سبک)، لحظه جاودان (هندبال)، جام (اسب‌سواری)، فران (هاکی روی بیخ)، طوفان تابستان (قایقرانی)، همیشه نیرومند (راغبی)، یخزده (اسکی)، پسران آب (شنا) فرزندان افتخار (واترپلو)؛

«سریع‌ترین مرد دنیا» است. هر دو دونده می‌دانند که این مسابقه، آخرین فرصت برای رسیدن به افتخار است؛ زیرا لیدل به همسر خود قول داده است که پس از این مسابقات بقیه زندگی خود را صرف امور مذهبی و تبلیغ دین در نقاط مختلف جهان کند. آبراهمز هم مشغله‌های خانوادگی و تحصیلی خود را در دانشگاه دارد. اما پس از سفر این دوندگان به محل برگزاری مسابقات المپیک (فرانسه)، برای یکی از دوندگان اتفاقی بیش‌بینی نشده رخ می‌دهد.

در این فیلم، واقعیت‌های رخ داده در المپیک ۱۹۲۴ چنان دقیق به تصویر کشیده شده و بازسازی شده‌اند که حتی ساختن چنین فیلمی با امکانات دیجیتالی کنونی نیز دشوار است. اما حاصل کار هودسون چنان دقیق بوده است که هم می‌توانید فیلم سینمایی